



„Armujooki” lavastaja professionaalsusest annab tunnistust ka artistide vaba ja loomulik osatäitmine.

Harri Rospu

Kõrgprofessionaalne, kuid mõnevõrra üllatusvaene „Armujook”

Gaetano Donizetti ooperi „Armujook” esietendus 15. V rahvusooper Estonias: dirigent Vello Pähn, lavastaja Georg Malvius (Rootsi), kunstnik Ellen Cairns (Šotimaa), valguskunstnik Palle Palmé ja koreograaf Adrienne Åbjörn (mõlemad Rootsi), osades Oliver Kuusik (Nemorino), Kristel Pärtna (Adina), René Soom (Belcore), Rauno Elp (Dulcamara) ja Olga Zaitseva (Gianetta), Estonia koor ja orkester.

KERRI KOTTA

Estonias esietendunud Gaetano Donizetti „Armujook” on lavastusena õnnestunud, kuid teeb ühtlasi nõutuks:

end Nemorino osatäitjana täiesti omas elemendis, siis Kristel Pärtna, kelle kogemus laulda kogu öhtut täitvates lavastustes peaosil on väiksem, näis alguses justkui kartvat oma häält maksimaalselt avada ja see tingis tema keskmise ja madalama registri väiksema kandvuse. Tähelepanu häiris see küll vaid alguses, mistõttu Adina võluvast osatäitmisest saadud tervikmulje kujunes kokkuvõttes igati heaks. Belcore René Soomi esituses oli brutaalne maffiapealikule pigem ebatüüpiliselt leebe ja lüüriline, kuid seda tasakaalustas tegelaskuju hästi välja mängitud koomiline pool. Oma rolliga olid selgelt sina peal ka Rauno Elp

Mõnevõrra küsitavamaks osutus kummaline muusikali- või revüühõnguline Adrienne Åbjörni koreograafia, mida võib ju hea tahtmise korral seostada ooperi XX sajandi esimesse poolde toodud tegevusega. Kuna see arvestaval määral ei domineerinud, ei rikkunud see ka positiivset üldpilti.

Niisiis on põhjust rääkida heas mõttes terviklikust lavastusest, mille komponendid toetavad üksteist läbimõeldult. Kui pidada silmas, et mitmeid erineva sisemise loogikaga kunstiliike ühendavas muusikateatris polegi see alati nii enesestmõistetav, siis on see kahtlemata täiesti arvestatav saavutus.

Kõrgprofessionaalne, kuid mõnevõrra üllatusvaene „Armujook”

Gaetano Donizetti ooperi „Armujook” esietendus 15. V rahvusooper Estonias: dirigent Vello Pähn, lavastaja Georg Malvius (Rootsi), kunstnik Ellen Cairns (Šotimaa), valguskunstnik Palle Palmé ja koreograaf Adrienne Åbjörn (mõlemad Rootsi), osades Oliver Kuusik (Nemorino), Kristel Pärtna (Adina), René Soom (Belcore), Rauno Elp (Dulcamara) ja Olga Zaitseva (Gianetta), Estonia koor ja orkester.

KERRI KOTTA

Estonias esietendunud Gaetano Donizetti „Armujook” on lavastusena õnnestunud, kuid teeb ühtlasi nõutuks: objektiivselt on see igati professionaalne ja ladus, kuid jätab subjektiivse arvustaja sellegipoolest rahuolematuks. Tegelikult pole Estonia lavastusele ju tõesti otseselt midagi ette heita – taotlused on selgelt läbi mõeldud ja väljendatud. Lavastuse näiline lihtsus annab tunnistust Georg Malviuse arvestatavast kogemusest ja meisterlikkusest suunata ja ohjata laval toimuvat orgaaniliselt. Antud tükki silmas pidades olekski ehk olnud omajagu kunstlik – et mitte öelda lausa totter – mingisuguse kontseptuaalse režiiga välja tulla ning teha pretensioonitust armastusloost lavastaja alternatiivsete ideede katsepolügoon. Kokkuvõtvalt näib, et lavastaja on käitunud igati „õigesti” ning teinud konteksti silmas pidades adekvaatse valiku, mille veenvus vaataja silmis ooperi sündmuste arenedes pigem kasvab.

Lavastaja professionaalsusest annab tunnistust ka artistide vaba ja loomulik osatäitmine. Situatsioonikoomika mängiti enamikul juhtudel hästi välja ning välditi ka labasust ja maitselagedust, mis kipub eesti koomilises võtmes lahendatud muusikalavastusi ikka vahel kummitama. Kui Oliver Kuusik tundis

end Nemorino osatäitjana täiesti omas elemendis, siis Kristel Pärtna, kelle kogemus laulda kogu õhtut täitvates lavastustes peaosil on väiksem, näis alguses justkui kartvat oma häält maksimaalselt avada ja see tingis tema keskmise ja madalama registri väiksema kandvuse. Tähelepanu häiris see küll vaid alguses, mistõttu Adina võluvast osatäitmisest saadud tervikmulje kujunes kokkuvõttes igati heaks. Belcore René Soomi esituses oli brutaalsele maffiapealikule pigem ebatüüpiliselt leebe ja lüüriline, kuid seda tasakaalustas tegelaskuju hästi välja mängitud koomiline pool. Oma rolliga olid selgelt sina peal ka Rauno Elp soolapuhujast doktor Dulcamara osas ja lavastuslikult mõneti üleeksponeeritud Giannetta kehastav Olga Zaitseva. Solistidest moodustuvad ansamblid olid kõlaliselt tasakaalus ja kulminatsioonides piisavalt jõulised.

Kui kõlalises plaanis oli orkester (dirigent Vello Pähn) lavale üldreeglina võrdväärne partner, siis mõneti kannatas orkestri ja lava kokkumäng, seda eelkõige kiiretes täpsust ja filigraansust nõudvates löikudes – tempolist „loksumist” võis täheldada nii solistide ja orkestri kui ka koori ja orkestri vahel. Siiski oli lava ja orkestri dünaamiline tasakaal valdavalt hea, ainsaks erandiks ehk ooperi esimeses pooles Pärtna madalama registri kohatine summutamine, mis võis olla põhjustatud ka artisti eelmainitud ettevaatlikust häälekasutusest.

Estonia piiratud lavavõimalustes oskuslik Ellen Cairnsi kunstnikutöö oli üsna traditsiooniline, kuid vaheldusriikas ning pakkus lavastajale situatsioonide ja olukordade lahendamisel rohkelt võimalusi. Ka valgusrežiim (Palle Palmé) oli teostatud kooskõlas lavastuslike taotlustega ja mõjus seetõttu orgaanilisena.

Mõnevõrra küsitavamaks osutus kummaline muusikali- või revüühõnguline Adrienne Åbjörni koreograafia, mida võib ju hea tahtmise korral seostada ooperi XX sajandi esimesse poolde toodud tegevusega. Kuna see arvestaval määral ei domineerinud, ei rikkunud see ka positiivset üldpilti.

Niisiis on põhjust rääkida heas mõttes terviklikust lavastusest, mille komponendid toetavad üksteist läbimõeldult. Kui pidada silmas, et mitmeid erineva sisemise loogikaga kunstiliike ühendavas muusikateatris polegi see alati nii enesestmõistetav, siis on see kahtlemata täiesti arvestatav saavutus. Mis siis ikkagi takistab sellel lavastusel olla erakordne? Arvan, et eelkõige vähene üllatuslikkus.

Tõele au andes tuleb siiski tunnistada, et lavastaja pole tuginenud ainult läbiproovitud ja end mitmesugustes lavastuslikes situatsioonides hästi tõestanud võtetele, vaid on katsunud sisse tuua ka midagi uut, näiteks lasknud lavalisel tegevusel alata juba enne, kui hakkab kõlama muusika ja kustutatakse tuled saalis. Häda on aga selles, et kõik seda laadi uudised – nii lavastuslikud sisse- kui ka hilisemad väljajuhatamised, millega kipub kaasnema ülemäärane lavaline sebumine – ei hakka eriti tööle ning osutuvad seetõttu lavastuse kõige nõrgemateks lülideks. Ja vastupidi: paradoksaalselt on lavastus tugevaim seal, kus on kõige otsesemalt lastud liugu äraproovitud professionaalsetel klišeedel. Ning tuleb veel kord tõdeda, et seda viimast on tehtud tegelikult väga hästi. Ühelt poolt on küll keskmisele maitsele vastu tulnud, kuid professionaalsuses pole latti alla lastud ja nii on sellel tükil potentsiaali jääda Estonia repertuaari veel pikkadeks aastateks.